

 Ministerio de Desarrollo Humano
 Ministerio de Cultura y Educación
 GOBIERNO DE LA PROVINCIA DE FORMOSA

 MINISTERIO DE LA
COMUNIDAD
 PROVINCIA DE FORMOSA

Secretaria de la Mujer

 Gobierno de la
 Provincia de Formosa

N F

INSTITUTO
MALBRAN

LAFORMED S.A.

NUTRIR
 ALIMENTOS

FASGO
 Federación Argentina de Sociedades
 de Ginecología y Obstetricia

 Sociedad Argentina de
 Pediatría

**N'ONECH'ET'HAYAJ TA N'OW AJLHAT TA T'UKWEK IT'HATWEK
 NILHOK MEÑHEI TA TATAIÑHLA N'OTSEWOS WET AP
 IPÄYENN' AMEHEN LAKEYIS TA T'UHAWETEJ TA
 N'OCHUNHEN HAN' ÄFWAJ**

2

**N'OLESAINHAI
 TA TATAYE N'OCHUFWENHAI**

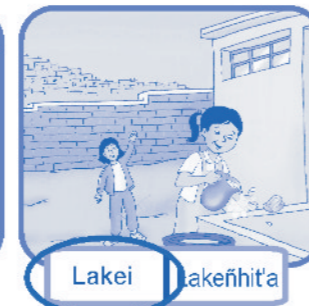
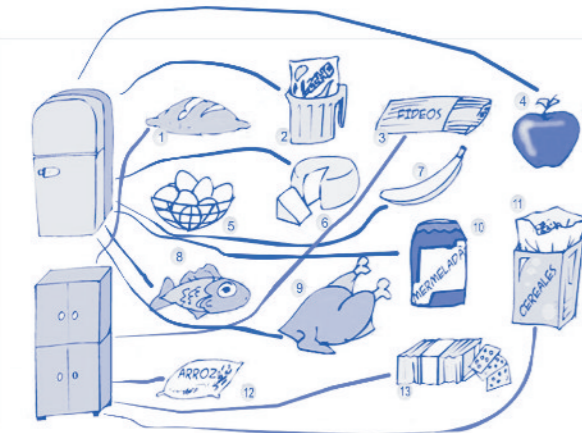
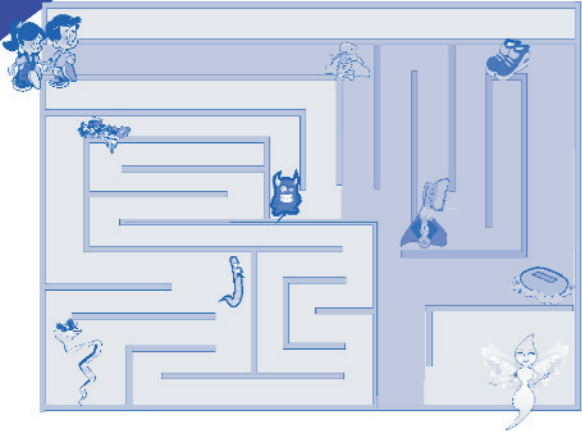
NIYAT TA TATAIPE FSA.

NIYAT TA TATAIPE FSA.

WICHI

Lakeyis ta ische alhoho

N'ONECH'ET'HAYAJ TA N'OW'AJLHAT TA T'UKWEK IT'HATWEK NILHOK MEÑHEI TA TATAIÑHLA N'OTSEWOS WET AP IPÄYENN'AMEHEN LAKEYIS TA T'UHAWETEJ TA N'OCHUNHEN HAN'ÄFWAJ

Traducción: Alcenio Fermín

Coordinación de Modalidad Educación Intercultural Bilingüe

Corresponde a la variedad lingüística de uso escolar y comunitario en María Cristina, Lote 8, El Potrillo, y zonas de cercanas del Dpto. Ramón Lista.

CHAHUN'OYE!

1

N'okäslewos law'atshancheyaj tälhe elh ta thamil yen lahiya, lhamil ihi nilhok lawhäi wok ihi-ayij tähapta ta paj wet inukwepä. Elh ta yen lahiya n'uelh lhei huesped . Lhamil lhäk tälhe elh ta lhamil yen lahiya, wet yikt'at ta iwit'äyen;lhaiskhaten ta ihi lhich'ul wok lhaitsiluwethä, ta ihi hon'at wok inät.

2

Che han'äfwaj t'ekej lafwus ta tach'ochehen wok niwoya lanisäja ta ilunlhi, wok tuj hal'ä lhai ta tach'onñhen, wok n'oknit'amajajey ta n'olejwetä, n'ots'ewos yikejche lhak wet tiyäjo t'isan.

3

Ta ihi n'otse tuj n'olhäk ta tiyäjo, lhaichiñhelit, pajta tet'iwoye iwos. Ta paj wet yikejche n'oy'amuk wet che layannhi law'enlat'at, wok ts'ilak lhich'ul ta nichätchenchä (lham n'änhit'a). Tajtsot yikt'at ta inuhomche iñhaj n'atfwas.

Iche nitäkw n'atfwas ta n'otsewos ilänhen, tejta lalemsas n'otse-wos mat lham wet wuj ta iwit'äyen n'uelh N'atfwasna che lhamil yahanej ta tetso lawit'änyaj, wet owatläk latach'otn'oye yahmt'ilak ichesen. Häp ta tamenej ta iwatlä ta n'antäfwelij n'owosna yämthilek n'ahanejwoineje che n'alänhen wet n'anuwaintejlatapehen.

N'OLHÄK TA YACHUYAJ LHOI LHAHI

Che latuj n'olhákna wet
n'otsewos y'inhiyejena, lhay'e
ta n'olhákna che latufw wet
law'enhla ta matche ta atkhajai

;;YEJ P'ETHATANLÄ!!!

- 1 Lejchehen afwus häne fwawom che lat'ekla wet che latälhe n'oy'amkuwet.
- 2 Che latuj itshäwet, äm y'o ta lapen wok lap'o.
- 3 Yäyej inät ta isi wok ta n'openhi.
- 4 Che latujla yachuyaj lhai wok hal'äw'olei, lejen ayij.
- 5 Tifwkat han'äfwaj ta nech'e iche.
- 6 Che latiyäjche lhipat che hape wok che lalunlhit'at, wo anisäja.
- 7 Is ta nojpe lhip ta akoñhwet.
- 8 Yej lham pites afwus-t'ähes lhëy'e ta ische nojchufwi.
- 9 Fwenho ako wet afwcha, is ta yäm nojchufwi lawukwe, tet'iwoye lay'amkuwet, wet is ta iwahinchufwi layalh lawukwe.

4 N'opeikas ta n'älena päyenn'oye elh ta lakei wet elh ta kalkeya.

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Lakei Lakeñhit'a

Ilänlen n'atfwas hap ta ichehen n'okäsley, ta ta tälho its'hatai

Ochäj-amek ats'e äitaj tsi otuj nilhok n'olhak ta ihi.

Matche ta owo at'elaka, tsi otuj äk ta lat'hat amho.

Ohumnhit'ak atamsek ihi, wet otchuma ochäs ohäne ta o'afwtsajyehi awej.

Owanhit'a-amej che alchufwen wok atamsekej mek ta lahumin.

Che ail'än wet: etek äitaji, ats'e äitaj, lat'alhamlhi, aw'oy'is y'im, lalopen, nemhit akäj äk, che lasakanej ta lamä. Ap te iwit'ayen n'olhetek lhele (n'och'ulhu), n'ots'anis, n'ottelho, n'oyalh-his wet n'ot'otle.

Alejhi: nayej fwawom wet leji etek, chumyenhi inät ta isat'hi, isthen afwus t'ähes, wet lejo ak'aj nilhok ifwalas. Law'enla ta n'otnhayajai nemhit ail'an che al-lejhi.

Lejchehen afwus nilhok lawhäi. Tsi afwus häp ta n'otnhayajaina ichehen, che tach'oñhen. Lej afwus che latachumhiyela äk, häne jabon wet inät ta isat'hi.

Lej afwus che:

latachumhiyela äk
(che lhenhi wok latuj)

Lej afwus che tafwaitshi ta:

lat'alham wok lat'ulh

lawom akachelhtaj

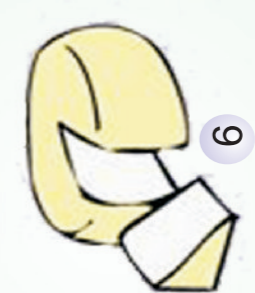
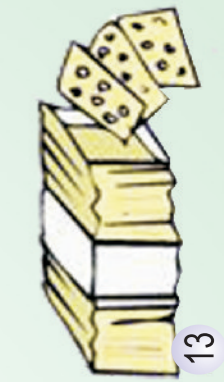
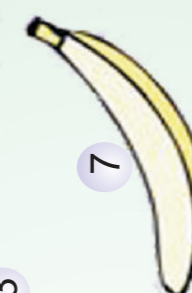
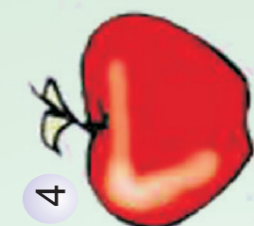
Latsok alä itshäwet ta ihi aw'et

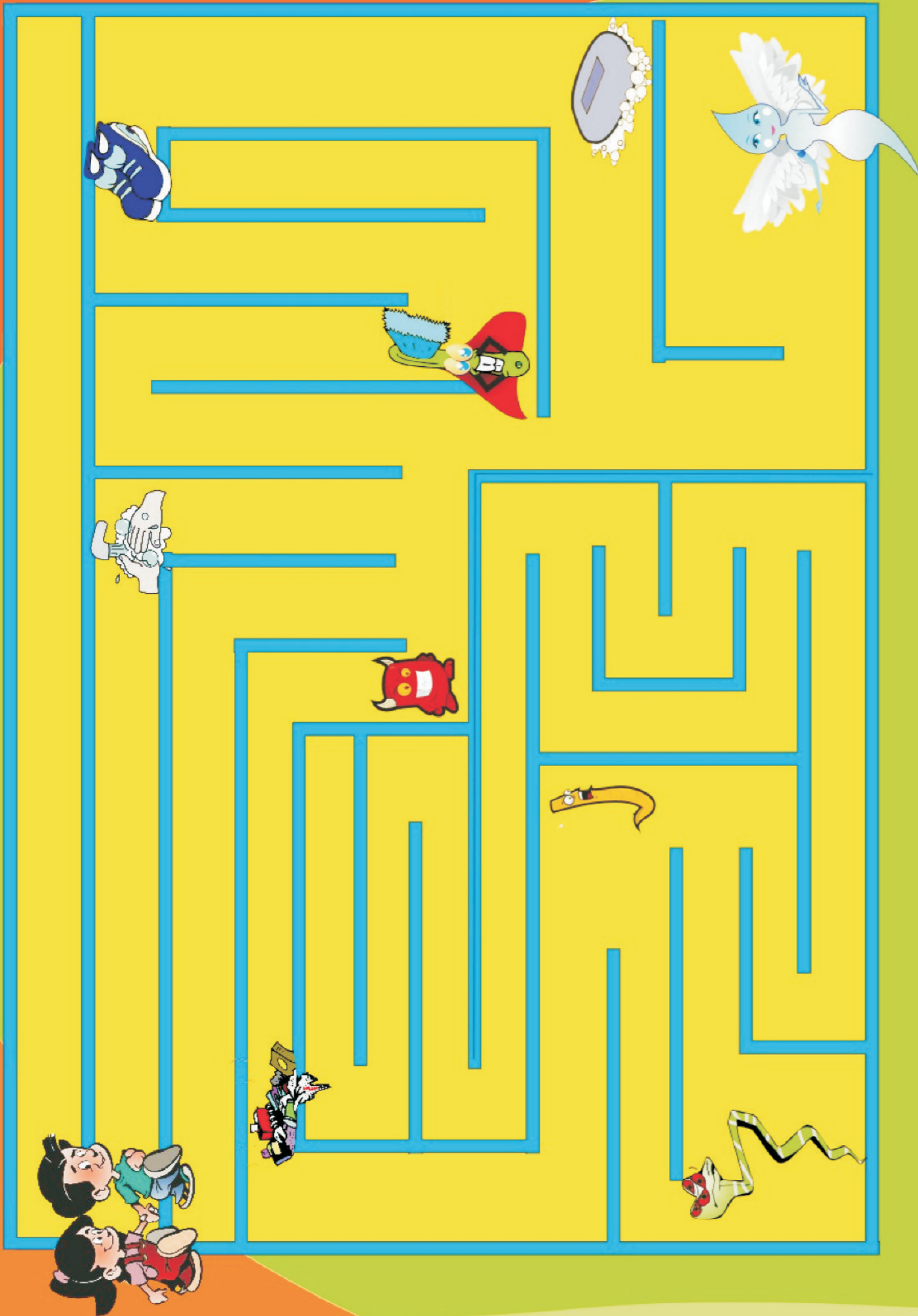
ta lhe alhoje

2 Kalelhatchä n'olhak ta iwatlak ihi fwiyet hi wet n'olhak ta tsilak ta n'otipe k'awuetes.

1 TIYÄJCHE N'ÄYIJ TA N'OCHE SYAJ ICHE

Yäyej inät ta n'olhät: inätna (ta lacha iyej)häh ta che wo n'ot'inhayaj che nekche, häh ta is che layäyej, tsi ap isi.

Che ni'isahi inät wet is ta elh ta t'haläkw hi'isyenhi (iwo lachaya). Iche täkwfwas lakeyis ta öw'o lachaya inät:

1

1- Penhi inät, wannhej ta nawai 3 minutos, che tafwaits'hi wet lat'aintho el lahi ta lap'ot ihi, wet taye pajla ta techäji neche layäyej, che layäyej chumyenthi lahi ta nojlhi.

2

1- Latsäye lavandina, tefwani litro inät latsäye thimphaj lacha (täkwfwas ta nitsäichä ta yok käm)

LAKEYIS TA N'OELH T'UYE LAW'ET

Che kaleja chufwi, n'oy'amkuwet wet lhip ta lhen aw'eta ta latakataipej, häh ta n'ot'inhayajaina yen law'etak k'at'uyaye.

Che lachumyenlhi lavandina ta lalejchufwi lhipaina wet lat'uhiyeja ame äitesna.

¿Atsi mek ta iwatlak ohanej ihi ta tälhejla n'oy'amkuwet?

- 1-Iwatlä ta lahoje ts'ilak che lat'alham wok lat'ulh, iwoye che laskonche n'ochofwnaktes tajlhama. Lakeñhit'a che n'oskonche iñhäj m'eñhei.
- 2-Wo lap'ota chowej, häp ta che k'atas isakanhiyela, wok iñhäj kotses, wet äp häp ta che lanij isakanhiphala.
- 3-P'ohi lape yämthilek itshätäi nisakanaye.
- 4-Che latälhchufwi wet is ta lalejchehen afwus laháne fwawom.

Lakeñhit'a

Häp ta lakei

¿Atsi ta iwatläk ohanej ta tälhejlä m'eñhei ta n'ow'omwetä?

W'ile wumhai, n'olhäk his wumhai, n'olhäk wumhai; nilhokej m'eñhei ta lawomwethä iwit'äyen honhat, inát wet layalh, lháy'e ta äp wuj ta n'ot'inhayaj tälhe, te iton lhame amalhayis, k'atas wet itshätäi ta yahumin meñhi ta tená. Che kawatanhläk tetso lat'amajej ta lawom, lat'hatche nailo wet lakotsoyenlä.

Yej wunho

Yej t'hate tewok wok inätw'et

Yej t'hatche n'oy'amkuwet.

¿Atsi ta iwatläk ohanej ta tälhejlä n'olhäk?

N'ot'inhayajai, lháy'e n'otsewos wet iñhäj itshätäiles ta nin'äla ta ihit'at n'olhäk. Häp ta tamenej ta iwatläk lahanej täja:

- Yej fwoyenchepe n'lhäk, p'okwepe.
- N'olhäk ta techäjiche iwatlä ta ihi nilhok lawhäi fwiyet hi
- Itshäwet (w'asetaj, ho'o, w'ahat, kaila t'isan), iwatlak matche ta lham y'o ta lapen.
- Is ta law'enhatejla n'olhak ta y'o ap oñhaj ta iwatlak n'open ayij, tsi che niteyatso wet n'olhak ta w'ats'han lawos inuho elh ta y'o.

Che kat'uya ame olhamil
N'AYINHATHILHILA

**N'ONECH'ET'HAYAJ TA N'OW'AJLHAT TA T'UKWEK IT'HATWEK
NILHOK MEÑHEI TA TATAIÑHLA N'OTSEWOS WET AP
IPÄYENN'AMEHEN LAKEYIS TA T'UHAWETEJ TA
N'OCHUNHEN HAN'ÄFWAJ**

**N'OCHESYAJ YAHOYE
N'OCHUFWENYAJ W'ET**

Olhei wet olheithote:

N'ochufwenyaj w'et:

Nekchã ta oihi:

OYENLHI LAPEYAK M'EK TA NECH'E OHANEJ

